

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie II Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia del. Barbara Pyz-Kędzierska
Protokolant:	Ewa Pigul

po rozpoznaniu w Warszawie na rozprawie w dniu 6 sierpnia 2020 r.

sprawy z powództwa R. S., J. S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o ustalenie i zapłatę

I. stwierdza nieważność:

a/ umowy z dnia 15 marca 2006 r. nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF zawartej pomiędzy R. S. i J. S. a (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

b/ aneksu nr 1 do umowy nr (...) z dnia 8 lipca 2008 r., zawartego pomiędzy R. S. i J. S. a (...) Bank S.A. z siedzibą w W.;

II. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powodów kwotę 54 780,29 CHF (pięćdziesiąt cztery tysiące siedemset osiemdziesiąt franków szwajcarskich dwadzieścia dziewięć centymów z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

a/ od kwoty 36 348,13 CHF (trzydzieści sześć tysięcy trzysta czterdzieści osiem franków szwajcarskich trzynaście centymów) od dnia 22 lipca 2017 r. do dnia zapłaty,

b/ od kwoty 18 432,25 CHF (osiemnaście tysięcy czterysta trzydzieści dwa fraki szwajcarskie dwadzieścia pięć centymów) od dnia 10 maja 2017 r. do dnia zapłaty;

III. w pozostałym zakresie oddala powództwo;

IV. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz R. S. i J. S. kwotę 11 817 zł (jedenaście tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

V. zasądza solidarnie od R. S. i J. S. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 10 817 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

VI. nakazuje pobrać od R. S. i J. S. na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 6 564,44 zł (sześć tysięcy pięćset sześćdziesiąt cztery złote czterdzieści cztery grosze) tytułem nieuiszczonych wydatków.

sędzia del. Barbara Pyz-Kędzierska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 sierpnia 2017 r. R. S. i J. S. wniosli
o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W.:

I. solidarnie na ich rzecz kwoty 148 420,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 21 lipca 2017 r. do dnia zapłaty z tytułu nieważności umowy o kredyt hipoteczny nr (...) oraz aneksu nr 1 umowy o kredyt hipoteczny nr (...);

ewentualnie w przypadku nieuznania żądania opisanego w pkt I.

II. solidarnie na ich rzecz kwoty 146 431,11 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 22 lipca 2017 r. do dnia zapłaty wskutek uznania poniżej przywołanych postanowień umów kredytowych nr (...) za bezskuteczne wobec powodów:

- § 1 ust. 3 umowy z 2006 r.: „Waluta waloryzacji Kredytu: CHF.”

- §7 ust. 1 umowy z 2006 r.: „(...) udziela kredytobiorcy, na jego wniosek Kredytu hipotecznego przeznaczonego na cel określony w § 1 ust. 1 zwanego dalej Kredytem w kwocie określonej w § 1 ust. 2, waloryzowanego kursem kupna waluty CHF wg tabeli kursowej (...) Banku S.A. Kwota Kredytu wyrażona w CHF walucie jest określona na podstawie kursu kupna waluty CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia Kredytu”

- § 12 ust. 4 Umowy z 2006 r.: „Raty kapitałowo – odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”

- § 14 ust. 5 Umowy z 2006 r.: „Wcześniejsza spłata całości Kredytu lub raty kapitałowo – odsetkowej a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży CHF, z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym w dniu i godzinie spłaty.”

- § 18 ust. 3 Umowy z 2006 r.: „Z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności (...) z tytułu Umowy kredytowej, (...) dokonuje przeliczenia wierzytelności na złote po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa.”

- § 1 ust. 3 Umowy z 2007 r. „Waluta waloryzacji Kredytu: CHF”.

- § 10 ust. 5 Umowy z 2007 r. „Raty kapitałowo – odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.”

- § 12 ust. 5 Umowy z 2007 r.: „Wcześniejsza spłata całości Kredytu lub raty kapitałowo – odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym w dniu i godzinie spłaty.”

- § 15 ust. 4 Umowy z 2007 r.: „Z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego/od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności (...) z tytułu Umowy kredytowej, (...) dokonuje przeliczenia wierzytelności na złote po kursie sprzedaży z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa.”

Powodowie wniesli również o zasądzenie od pozwanej łącznie na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej w kwocie 34 zł.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że jako konsumenci zawarli z (...) Bank S.A. w dniu 15 marca 2006 r. umowę kredytu hipotecznego nr (...) na kwotę 163 171 zł. Celem kredytu było finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia od dewelopera lokalu mieszkalnego nr (...) oraz garażu nr (...), położonych w G. przy ul. (...). Wskazali, że w chwili podpisywania w/w umowy kredytowej wysokość zobowiązań kredytobiorcy była waloryzowana miernikiem wartości wyznaczanym swobodnie przez pozwanego. Podnieśli, iż kwota kredytu oraz wysokość rat spłaty kredytu oraz zadłużenia z tytułu niespłaconego kredytu nie została określona w umowie, ani nie została uzależniona od miernika obiektywnego, lecz została pozostawiona do swobodnego uznania pozwanego, który zdaniem powodów, nie był ograniczony żadnymi postanowieniami umownymi lub ustawowymi.

Powodowie wskazali, że w dniu 29 stycznia 2007 r. zawarli z pozwanym drugą umowę o kredyt hipoteczny nr (...), którego celem było finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku A położonym w G. przy ul. (...) oraz pokrycie kosztów związanych z udzieleniem kredytu. Powodowie wskazali, iż na mocy aneksu nr 1 z dnia 8 lipca 2008 r. udzielony im kredyt został przewalutowany z zł na CHF. Z uwagi na fakt, że przewalutowanie kredytu wiązało się ze zmianą szeregu zapisów umownych, strony sporządziły jednolity tekst umowy.

Powodowie podzielili pogląd wyrażony przez Rzecznika Finansowego o niezgodności treści umów z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, tj.

z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe oraz art. 358¹ § 5 k.c. Wskazali, że bank nie może żądać od kredytobiorcy zwrotu większej kwoty środków pieniężnych aniżeli ściśle określonej i oddanej do dyspozycji liczby środków pieniężnych.

Dalej powodowie wskazali, że umowa z 2006 r. oraz aneks nr 1 do umowy z 2007 r. są nieważne, bowiem ich zdaniem, strony nie uzgodniły wszystkich istotnych elementów umowy kredytu. Podnieśli, że nie jest dopuszczalne, aby postanowienia umowne były tak określone, że mogą ulec dowolnej zmianie wedle woli jednej ze stron, bowiem takie uprawnienia niweczyłyby sam fakt uzgodnienia takiego postanowienia. Zdaniem powodów, nie jest dopuszczalne, aby jedna ze stron w sposób dowolny wyznaczała kurs, który wpływa na wysokość zobowiązania drugiej strony. Pozwany zastrzegł dla siebie prawo do indeksacji kwoty kredytu waluty wyznaczanym jednostronnie przez siebie w sposób całkowicie dowolny. Zdaniem powodów, fakt ukrycia faktycznej wielkości prowizji poprzez stosowanie dwóch różnych kursów indeksacji, jednego dla wyliczenia wielkości kredytu i drugiego mniej korzystnego dla przeliczania wysokości rat wzmacnia argument o nieważności umowy kredytowej.

Powodowie wskazali, że w przypadku umowy z 2007 r. tzw. przewalutowanie kredytu, do jakiego doszło na podstawie aneksu z 8 lipca 2008 r., nastąpiło po kursie nie ustalonym przez strony oraz dowolnie wyznaczonym przez pozwanego. Podnieśli, iż poprzez dowolne wyznaczanie mierników wartości pozwany powiększył ich zobowiązanie wynikające z umowy z 2006 r. i umowy z 2007 r. Wskazali dalej, że postanowienia umowne przewidujące określenie kwoty kredytu oraz wysokość raty kapitałowo – odsetkowej w zależności od jednostronnie wyznaczanego przez pozwanego kursu CHF naruszają przepisy art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. oraz art. 385⁽³⁾ k.c.

i jako takie były klauzulami nieuczciwymi i bezskutecznymi wobec nich od chwili zawarcia umów. Powodowie zwrócili uwagę na art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. i n., który stanowi implementację polskiego porządku prawnego dyrektywy Rady 93/13/

EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Powodowie wskazali, że klauzule indeksacyjne nie zostały z nimi indywidualnie uzgodnione i wystarczającym dowodem na poparcie ich stanowiska jest fakt, że klauzule indeksacyjne były w brzmieniu tożsamym z brzmieniem wzorca umownego. Dalej podnieśli, iż klauzule indeksacyjne 1,2,3 oraz 4 zawarte w umowie z 2006r. oraz klauzule indeksacyjne 1,2,3 i 4 zawarte w umowie z 2007 r. rażąco naruszyły równowagę kontraktową stron, gdyż wysokość ich zobowiązań została określona przez odwołanie się do kursów CHF arbitralnie wyznaczanych przez pozwanego. Powodowie wskazali, że zarówno w treści umowy z 2006 r., jak i aneksu nr 1 do umowy z 2007 r. pozwany zastrzegł sobie dowolność w wyznaczaniu wartości kursu walut stosowanego do wyznaczania wielkości ich zobowiązania, a tym samym nie mieli oni możliwości oszacowania skutków ekonomicznych tego zapisu. Powodowie zwrócili uwagę na stosowanie art. 58 k.c., który to nie może prowadzić do modyfikacji stosunku umownego. Wskazali, że w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z następczym powstaniem luki w umowie, skutkiem uznania niektórych postanowień za bezskuteczne wobec nich w związku z naruszeniem ich interesów i sprzeczności z dobrymi obyczajami poprzez sprzeczne z prawem działania pozwanego (pозew, k. 2-37v.).

W odpowiedzi na pozew pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom, zarzutom i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwany podniósł zarzut przedawnienia. Wskazał, że strona powodowa nie kwestionuje faktu zawarcia umów, co jego zdaniem, należy uznać, iż jednoznacznie i w sposób niebudzący wątpliwości przyznaje fakt zawarcia

i wykonywania do tej pory umowy. Pozwany wskazał, że wnioskiem kredytowym powodowie samodzielnie i dobrowolnie zainicjowali proces udzielenia im kredytu waloryzowanego kursem CHF, tj. zgodnie z ich preferencjami wyrażonymi w tym wniosku. Ponadto, powodowie przy zawieraniu umowy w dniu 27 stycznia 2006r. złożyli zgodne pisemne dodatkowe oświadczenie m. in. o akceptacji ryzyka kursowego i konsekwencji wynikających z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych. Pozwany wskazał, że powód posiadał od 8 lutego 2002r. kredyt hipoteczny w walucie CHF w wysokości 21 276 CHF, a także kredyt złotowy zawarty w dniu 22 października 2004 r., co świadczy, zdaniem pozwanego, o doświadczeniu powoda w zakresie obsługi różnych wariantów kredytu (waloryzowanego/niewaloryzowanego) w chwili zawarcia umowy z 2006 r. Dalej pozwany wskazał, że powód posiadał kredyt w walucie CHF, który został przez niego spłacony w czerwcu 2006 r., oznacza to, zdaniem pozwanego, iż powód wykonywał ją w czasie, gdzie następowała duża dynamika zmienności kursu CHF. Podniósł, iż powodowie przy zawieraniu umów z 2006 r. i 2007 r. posiadali praktyczną wiedzę

w zakresie rzeczywistego wpływu ryzyka kursowego na wysokość rat kredytu.

W trakcie wykonywania umowy z 2006 r. powodowie nie kwestionowali treści tej umowy, nie składali w zakresie objętym pozwem jakichkolwiek reklamacji, bądź dyspozycji wskazujących, iż nie zgadzają się z treścią postanowień zawartych

w przedmiotowej umowie kredytu. Pozwany wskazał, że w trakcie wykonywania umowy z 2006 r. powodowie podpisali cztery aneksy do umowy i na podstawie jednego z nich zapewnili sobie możliwość spłaty kredytu bezpośrednio w walucie waloryzacji. Odnośnie umowy z 2007 r. pozwany wskazał, że powodowie zgodnie złożyli wniosek o zmianę waluty kredytu/pożyczki w ramach (...), tym samym zainicjowali procedurę przewalutowania kredytu zgodnie z Regulaminem udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...) stanowiącym integralną część zawartej umowy z 2007 r. W ramach umowy z 2007 r. powodowie zapewnili sobie możliwość spłaty kredytu bezpośrednio w walucie waloryzacji. Dalej pozwany wskazał, że powodowie posiadali zdolność kredytową wystarczającą, aby w 2006 r. zaciągnąć kredyt bez waloryzacji kursem waluty obcej, czyli mieli realną możliwość zaciągnięcia zobowiązania złotowego, uniezależniając się od wahań kursowych, tabeli kursowych banku, a pomimo tego,

z takiej oferty kredytowej nie skorzystali. Pozwany wskazał, że powodowie nie musieli również dokonywać przewalutowania kredytu złotowego w kredyt waloryzowany kursem CHF, bowiem w jego ocenie powodowie mieli wówczas bezpieczniejszy kredyt - niezależny od niekorzystnych zmian waluty obcej (ryzyko kursowe). Zdaniem pozwanego, roszczenie dochodzone pozwem, wystosowane po upływie 10 lat od zawarcia umowy, należy odbierać

jako naruszenie zasad kontraktowania, lojalności kontraktowej, a także dobrych obyczajów. Zdaniem pozwanego, to wzrost kursu waluty doprowadził powodów do wysuwania przedmiotowych roszczeń, a nie konstrukcja klauzuli waloryzacyjnej. Pozwany wskazał, że wprowadzenie do umowy kredytu klauzuli denominacyjnej lub indeksacyjnej do waluty obcej jest i było w chwili zawierania umów w pełni prawnie dopuszczalne, a wręcz zostało ugruntowane ustawowo na mocy nowelizacji art. 69 prawa bankowego, jak i w orzecznictwie. Pozwany podniósł, iż na skutek uzgodnionego przez stronę mechanizmu waloryzacji zawartej w umowie, przedmiotem świadczenia jest niezmienna w czasie suma jednostek pieniężnych wyrażonych w walucie CHF, a zmienna jest jedynie ich wartość w przeliczeniu na zł. Pozwany wskazał, że abuzywność kwestionowanych postanowień umownych nie została wykazana przez powodów. Podniósł jednocześnie, że sankcja bezskuteczności niedozwolonych klauzul umownych opiera się na założeniu, że kwestionowane postanowienia są ważne. Zdaniem pozwanego, twierdzenia strony powodowej opierają wyłącznie na niezadowoleniu wynikającym nie z zastosowanego w umowach mechanizmu waloryzacji, a wyłącznie z niezależnego od pozwanego ryzyka kursowego i wynikającego z niego wzrostu zobowiązania pozostałego do spłaty na podstawie prawnie dopuszczalnej waloryzacji kredytu. Pozwany wskazał, że strona powodowa nie wykazała naruszenia przez niego dobrych obyczajów

i kwalifikowanego, rażącego naruszenia interesu konsumenta w zakresie zastosowania postanowienia o waloryzacji wynikającego z umowy. Pozwany dodał, że dla wszystkich walut stosuje się tę samą metodologię tworzenia tabeli i ustalony symetryczny spread dla poszczególnych walut. Podniósł, iż możliwość spłaty kredytu w walucie waloryzacji istniała już na dwa lata przed wejściem w życie tzw. ustawy antyspreadowej w 2011r., a pomimo tego powodowie zawarli stosowny aneks do umów dopiero w 2013r. wg twierdzeń pozwanego treść umowy była uzgadniana ze stroną indywidualnie i w konsekwencji tego nie znajduje zastosowania art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. i nie może on podlegać kontroli w tym zakresie. Dalej podniósł, iż przy zaciąganiu zobowiązania na znaczną kwotę i wieloletni czas, należyta staranność po stronie powodów wymagała dokładnego zapoznania się

z warunkami umowy oraz regulaminem – w tym z ryzykiem kontraktowym, na który w niniejszej sprawie składało się ryzyko kursowe i w razie potrzeby uzyskanie niezbędnych od pozwanego wyjaśnień bądź wynegocjowania zmiany warunków umowy (odpowiedź na pozew, k. 212-272).

Pismem z dnia 9 maja 2019 r. powodowie rozszerzyli powództwo i wnieśli

o ustalenie, że umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z dnia 15 marca 2006 r. oraz aneks nr (...) do umowy nr (...) z dnia 8 lipca 2008 r. zawarte przez nich z pozwanym są nieważne i zasądzenie od pozwanego solidarnie (ewentualnie łącznie) na ich rzecz kwoty 271 382,33 zł oraz 54 780,29 CHF jako zwrotu świadczeń nienależnych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 lipca 2017 r. do dnia zapłaty, przy czym datą wymagalności roszczenia jest dzień 21 lipca 2017 r., ewentualnie na wypadek nieuznania żądania opisanego powyżej, ustalenie, że zapisy umowy

i jednolitego tekstu umowy nr (...), wprowadzone na skutek zawarcia aneksu i opisane w pkt II. pozwu są bezskuteczne wobec nich. Wnieśli również

o zasądzenie od pozwanego solidarnie (ewentualnie łącznie) na ich rzecz kwoty 173 584,07 zł wskutek pobierania przez pozwanego od powodów zawyżonych rat spłaty kredytu przez stosowanie bezskutecznych zapisów umowy oraz jednolitego tekstu umowy nr (...) wprowadzonego na skutek zawarcia aneksu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 lipca 2017 r. do dnia zapłaty, przy czym datą wymagalności roszczenia jest dzień 21 lipca 2017r. z pozostawieniem pozostałych żądań pozwu bez zmian. Powodowie wskazali, że modyfikacja powództwa ma charakter porządkujący i opiera się na tej samej podstawie faktycznej i prawnej co dotychczas. Podnieśli, iż od dnia wniesienia pozwu do chwili obecnej w dalszym ciągu spłacają kredyt w kwotach narzuconych przez pozwanego, przy zastosowaniu klauzul indeksacyjnych.

Pozwany w odpowiedzi na modyfikację powództwa podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, zaprzeczył wszelkim żądaniom, twierdzeniom, wnioskom strony powodowej zawartych w pozwie, jak i w piśmie powodów dotyczącym modyfikacji powództwa, poza przyznanymi wyraźnie wprost. W całości podtrzymał dotychczasowe twierdzenia i wnioski. Ponadto, zakwestionował zasadność wszystkich żądań strony powodowej, a w szczególności wysokość dochodzonych roszczeń. Pozwany wskazał, że strona powodowa dokonując wyliczeń nie wskazała, po jakim kursie nabywała walutę CHF. Dalej pozwany zaprzeczył istnieniu interesu prawnego żądania o ustalenie opartego na

art. 189 k.p.c. Podniósł, iż w zakresie ważności umowy powodów podtrzymuje dotychczasowe stanowisko (pismo, k. 1137-1150v.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 marca 2006 r. R. S. i J. S. podpisali umowę z (...) Bank S.A. z siedzibą w W. (obecnie (...) S.A. w W.) nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF na finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia od dewelopera lokalu mieszkalnego nr (...) oraz garażu nr (...), położonych w G. przy ul. (...) w budynku nr (...) (§ 1 ust. 1A umowy).

Przed zawarciem powyższej umowy, powodowie w dniu 21 stycznia 2006r. podpisali oświadczenie, że zostali dokładnie zapoznani z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni ją akceptują oraz, że rozumieją, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotowego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi zaciągniętego przez nich kredytu. (oświadczenia, k. 289-290).

Zawarcie umowy poprzedzone zostało także złożeniem przez powodów wniosku o udzielenie planów finansowych w dniu 1 lutego 2006 r. We wniosku wskazana została kwota kredytu tj. 163 171,00 zł z okresem kredytowania na 30 lat, z równymi ratami kapitałowo-odsetkowymi. Jako waluta kredytu została wskazana waluta CHF (wniosek, k. 284-288).

W umowie kwota kredytu wyrażona została w złotych polskich i wynosiła 163 171,00 zł. Kredyt uruchomiono w dniu 31 marca 2006r. (§ 1 ust. 2 umowy, zaświadczenie, k. 172). Waluta CHF została wskazana jako waluta waloryzacji kredytu (§ 1 ust. 3 umowy).

Okres kredytowania ustalono na 360 miesięcy, tj. od dnia 15 marca 2006 do dnia 15 lutego 2036 r., a spłata kredytu miała nastąpić w równych ratach kapitałowo – odsetkowych uiszczanych do 15 dnia każdego miesiąca (§ 1 ust. 4 - 6 umowy).

Zgodnie z § 5 umowy wypłata kredytu miała nastąpić w jednej transzy w złotych polskich, a ostateczny termin wykorzystania kredytu to 31 marca 2006 (§ 5 ust. 1 i 2 umowy). W umowie ustalono, że bank udziela kredytobiorcy na jego wniosek kredytu hipotecznego przeznaczonego na cel wskazany w § 1 ust. 1 w kwocie określonej w § 1 ust. 2, waloryzowanego kursem kupna waluty w CHF wg tabeli kursowej (...) Banku S.A. Kwota kredytu wyrażona w CHF jest określona na podstawie kursu kupna waluty CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia kredytu (§ 7 ust. 1 umowy).

Na dzień wydania decyzji kredytowej przez bank oprocentowanie kredytu wynosiło 2,65%, z zastrzeżeniem, że w okresie ubezpieczenia kredytu w (...)S.A. i (...) S.A. oprocentowanie kredytu ulega podwyższeniu o 1,00 p.p. i wynosi 3,65 %. Po zakończeniu okresu ubezpieczenia obniżenie oprocentowania kredytu o 1,00 p.p. miało nastąpić od daty spłaty najbliższej raty (§ 1 ust. 8 umowy).

Prawne zabezpieczenie kredytu stanowiła hipoteka łączna kaucyjna do kwoty 244 756,50 zł ustanowiona na nieruchomości określonej w § 2 i wpisana do założonej KW oraz na odrębnej własności garażu, który miał być objęty odrębną KW.

W myśl § 11 umowy - kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej. Zmiana wysokości oprocentowania kredytu mogła nastąpić w przypadku zmiany stopy referencyjnej określonej dla danej waluty oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w kraju (lub krajów zrzeszonych w Unii Europejskiej), którego waluta jest podstawą waloryzacji.

O każdej zmianie oprocentowania (...) miał zawiadomić kredytobiorcę i poręczycieli na piśmie. Informacja na temat obowiązującego oprocentowania kredytu miała być podana do wiadomości również w placówkach i na stronach internetowych (...). Informację o wysokości rat kapitałowo-odsetkowych po zmianie oprocentowania kredytobiorca mógł uzyskać za pośrednictwem (...) oraz sieci Internet. Bank miał sporządzić i wysłać harmonogram spłat określający nową wysokość rat spłaty kredytu (§ 11 ust. 1 – 3 umowy).

Na podstawie § 12 umowy kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kapitału kredytu wraz z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo-odsetkowych w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie spłat, stanowiącym załącznik nr 1 i integralną część umowy, który jest doręczany kredytobiorcy listem poleconym w terminie 14 dni od daty uruchomienia kredytu. Harmonogram spłat sporządzany jest w CHF (§ 12 ust. 1 i 2). W § 12 ust. 4 umowy wskazano, że raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14.50.

W myśl § 14 kredytobiorca był uprawniony do dokonania wcześniejszej spłaty całości lub części kredytu, a za wcześniejszą spłatę części lub całości kredytu (...) nie pobiera prowizji. Zgodnie z ust. 5 wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo – odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym na dzień i godzinę spłaty.

W myśl § 18 niespłacone w terminie określonym w umowie lub następnego dnia po okresie wypowiedzenia, wierzytelności (...) z tytułu umowy są traktowane jako zadłużenie przeterminowane, a rata kapitału lub, w przypadku wypowiedzenia umowy kwota kapitału, jako kapitał przeterminowany. Zgodnie z ust. 3 z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego/ od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności (...) z tytułu umowy kredytowej, (...) dokonuje przeliczenia wierzytelności na złote po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa.

W myśl § 20 kredytobiorca ma prawo wypowiedzieć umowę, z zachowaniem 30 - dniowego okresu wypowiedzenia. Następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia wszelkie zobowiązania wynikające z umowy staną się wymagalne, a kredytobiorca zobowiązany jest do spłacania wykorzystanej części kredytu wraz z należnymi odsetkami i innymi należnościami ubocznymi.

W § 28 umowy wskazano, że integralną część umowy kredytowej stanowił „Regulamin udzielania kredytu hipotecznego dla osób fizycznych - (...)” (dalej „Regulamin”). Kredytobiorca oświadczył, że zapoznał się z tym regulaminem i uznał jego wiążący charakter (umowa kredytowa k. 54-63, regulamin k. 351-359).

W dniu 19 czerwca 2007 r. powodowie zawarli z (...) Bank S.A. aneks nr 1 do umowy nr (...) z dnia 15 marca 2006 r. o kredyt hipoteczny.

W aneksie dokonano zmian w zakresie §1 ust. 1A, § 2 ust. 3, które otrzymały brzmienie: §1 ust. 1A finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia od dewelopera lokalu mieszkalnego nr (...) oraz garażu nr (...), położonych w G. przy ul. (...), a § 2 ust. 3 adres nieruchomości: 1.G., ul. (...), lokal mieszkalny nr (...), G., ul. (...), lokal niemieszkalny – garaż nr (...). Pozostałe warunki umowy pozostały bez zmian (aneks nr 1, k. 48).

W dniu 19 marca 2013 r. strony zawarły aneks do umowy nr (...) z dnia 15 marca 2006 r. o kredyt hipoteczny, na mocy którego dokonano modyfikacji § 3 ust. 1 umowy z 2006 r. odnoszący się do zabezpieczeń spłaty kredytu, poprzez doprecyzowanie hipoteki ustanowionej na finansowanej nieruchomości. § 3 ust. 1 otrzymał następujące brzmienie: „Hipoteka łączna do kwoty 244 756,50 zł ustanowiona na nieruchomościach określonych w §2 i wpisana do KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ

w Gdańsku III Wydział Ksiąg Wieczystych dla lokalu mieszkalnego i KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku III Wydział Ksiąg Wieczystych dla lokalu niemieszkalnego – garażu. Pozostałe warunki umowy pozostały bez zmian (aneks, k. 49).

W dniu 30 października 2013 r. strony zawarły kolejny aneks do umowy nr (...) z dnia 15 marca 2006 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, na mocy którego w §1 bank zapewnił kredytobiorcy/pożyczkobiorcy możliwość dokonywania zmian waluty spłaty kredytu hipotecznego/pożyczki hipotecznej dla osób fizycznych (...) waloryzowanego/-ej kursem CHF, zwanego dalej kredytem/pożyczką ze złotych polskich na walutę waloryzacji oraz z waluty waloryzacji na złote polskie w okresie obowiązywania umowy. Każdorazowa zmiana waluty spłaty jest dokonywana na podstawie dyspozycji zmiany waluty spłaty złożonej przez kredytobiorcę/pożyczkobiorcę za pośrednictwem (...) lub w placówce banku. Kredytobiorca/pożyczkobiorca może również dokonać zmiany waluty spłaty za pośrednictwem systemu transakcyjnego dostępnego na stronie internetowej banku dostępnej w sieci internet pod nazwą (...). Dyspozycję zmiany waluty spłaty może złożyć każdy z kredytobiorców/pożyczkobiorców z tym, że wyboru rachunku, z którego będzie następowała spłata kredytu/pożyczki, może dokonać kredytobiorca/pożyczkobiorca będący jednocześnie posiadaczem lub współposiadaczem tego rachunku. Dyspozycja zmiany waluty spłaty może dotyczyć jedynie rat wymagalnych po dniu zawarcia niniejszego aneksu. Zgodnie z § 2 ust. 1 aneksu do otwarcia rachunku walutowego niezbędne jest złożenie dyspozycji otwarcia rachunku i zawarcie umowy o prowadzenie rachunku bankowego. Zgodnie z § 6 w przypadku gdy kredytobiorca/pożyczkobiorca dokonał wyboru spłaty kredytu/pożyczki w złotych albo złotych dyspozycję spłaty kredytu/pożyczki w złotych po uprzednim złożeniu dyspozycji spłaty kredytu/pożyczki w walucie waloryzacji (powrót do spłaty w złotych), obowiązywały następujące zasady:

a) w całym okresie obowiązywania umowy począwszy od pierwszego dnia spłaty albo od dnia dokonania zmiany waluty spłaty na złote, spłata rat dokonywana jest

w złotych po uprzednim przeliczeniu (pomnożeniu) rat kapitałowo- odsetkowych, jeśli kredyt został wypłacony w całości lub rat odsetkowych, jeśli kredyt jest wypłacany w transzach, wg kursu sprzedaży waluty waloryzacji określonej w tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50, b) kursy kupna/sprzedaży walut publikowane w tabeli kursowej (...) Banku S.A. stosowane do uruchomienia spłaty/przewalutowania kredytu waloryzowanych poddawane są do wiadomości za pośrednictwem: strony internetowej (...) (...), sieci placówek banku. Zgodnie z ust. 2 wysokość kursów kupna/sprzedaży walut obowiązujących w danym dniu roboczym może ulegać zmianie. Decyzja o zmianie wysokości kursów, jak również o częstotliwości zmiany podejmowana jest przez bank z uwzględnieniem czynników wymienionych

w ust. 4. W ust. 3 wskazano, że wysokość spreadu walutowego występującego dla poszczególnych walut wymiennalnych publikowana jest za pośrednictwem strony internetowej (...) umieszczonej w sieci Internet pod nazwą (...). Zgodnie z ust. 4 kursy kupna /sprzedaży walut, jak również wysokość spreadu walutowego wyznaczone są

z uwzględnieniem poniższych czynników: bieżących notowań kursów wymiany walut na rynku międzybankowym, podaży i popytu na waluty na rynku krajowym, różnicy stóp procentowych oraz stóp inflacji na rynku krajowym, płynności rynku walutowego, stanu bilansu płatniczego i handlowego. W ust. 5 wskazano, że

o zmianie zasad określania sposobów i terminów ustalania kursów kupna/sprzedaży walut oraz spreadu walutowego (...) powiadamia kredytobiorcę/pożyczkobiorcę na piśmie albo za pomocą elektronicznych nośników informacji, a w szczególności za pośrednictwem strony internetowej (...) lub poczty elektronicznej e-mail zależnie od wybranej przez kredytobiorcę formy powiadomienia go o zmianach harmonogramu spłaty rat. Ustęp 6 umowy przewidywał, iż od dnia zmiany waluty spłaty, o której mowa ust. 1 spłata kredytu/pożyczki następuje w sposób i na rachunek opisany w umowie (aneks do umowy, k. 50-51v.).

W dniu 29 stycznia 2007 r. powodowie zawarli z (...) Bank S.A. z siedzibą

w W. również umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) na kwotę 230 000 zł (w PLN, nie zawierający mechanizmu indeksacji kursem waluty obcej). W trakcie wykonywania umowy powodowie złożyli wnioski do pozwanego o zmianę waluty kredytu/pożyczki hipotecznej w ramach(...) (wniosek k. 360). Następnie na mocy aneksu nr 1 z 8 lipca 2008r. udzielony kredyt został przewalutowany z PLN na CHF, w którym wskazane zostało, iż przewalutowanie odbywa się według tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia

i godziny przewalutowania kredytu/pożyczki. W dniu wskazanym przez kredytobiorcę w pisemnej dyspozycji przewalutowania. Data przewalutowania musi mieścić się w okresie 14 dni od daty podpisania aneksu (§ 1 ust. 4 aneksu). Kwota kredytu ulegająca przewalutowaniu na 08.07.2008 r. wynosiła 167 000 zł według harmonogramu spłaty stanowiące załącznik do umowy (§ 1 ust. 3 aneksu). Z uwagi na fakt, że przewalutowanie wiązało się ze zmianą wielu zapisów umowy strony sporządziły jednolity tekst umowy stanowiący załącznik do aneksu (umowa k. 54-63, aneks k. 365-366).

W umowie kwota kredytu wyrażona została w złotych polskich i wynosiła 230 000,00 zł (§ 1 ust. 2 umowy). Waluta CHF została wskazana jako waluta waloryzacji kredytu (§ 1 ust. 3 umowy).

Okres kredytowania ustalono na 240 miesięcy, tj. od dnia 29 stycznia 2007r. do dnia 15 stycznia 2027r., a spłata kredytu miała nastąpić w malejących ratach kapitałowo – odsetkowych uiszczanych do 15 dnia każdego miesiąca (§ 1 ust. 4 - 6 umowy).

Zgodnie z § 5 umowy wypłata kredytu miała nastąpić w czterech transzach w złotych polskich. Wykorzystanie pierwszej transzy w kwocie 108 860,97 zł miało nastąpić do dnia 30 stycznia 2007 r. z przeznaczeniem na II ratę na rzecz Inwestora Zastępczego (kwota 96 911,23 zł) oraz koszty kredytu (kwota 11 949,74 zł). Druga transza w kwocie 60 569,52 zł miała zostać wykorzystana w terminie do 30 listopada 2007 r. z przeznaczeniem transzy III raty na rzecz Inwestora Zastępczego. Transza III w kwocie 48 455,61 zł miała zostać wykorzystana do 30 września 2008 r. z przeznaczeniem transzy IV rata na rzecz Inwestora Zastępczego, a transza czwarta w kwocie 12 113,90 zł miała zostać wykorzystana w terminie do 23 września 2009 r. z przeznaczeniem transzy na V rata na rzecz Inwestora Zastępczego.

Uruchomienie pierwszej transzy kredytu miało nastąpić po: podpisaniu niniejszej umowy, uiszczeniu przez kredytobiorcę wpłaty z tytułu prowizji i opłat określonych w § 1 umowy, ustanowieniu prawnych zabezpieczeń spłaty kredytu określonych w umowie, ustanowieniu prawnych zabezpieczeń spłaty kredytu określonych w umowie, złożeniu pisemnego oświadczenia o poddaniu się egzekucji przez ewentualnych poręczycieli oraz po spełnieniu warunków określonych w § 4 ust. 2. Uruchomienie każdej kolejnej transzy kredytu nastąpi pod warunkiem, że inwestycja finansowana kredytem zostanie doprowadzona do stanu zaawansowania odpowiadającego etapowi budowy finansowanemu transzą poprzednią, oznaczonemu w § 5 ust. 2, a wykonanie robót budowlanych związanych z określonym etapem budowy zostanie potwierdzone przez inspekcję bankową. (...) uruchomi kredyt/transzę kredytu w terminie 3 dni roboczych (z wyłączeniem sobót) od daty wskazanej przez kredytobiorcę w pisemnej dyspozycji uruchomienia kredytu/transzy kredytu (§ 7 umowy).

Prowizja tytułem ubezpieczenia kredytu w (...) S.A. i (...) S.A. wyniosła 0,20 % kwoty kredytu, tj. 460,00 zł. (§ 1 ust. 7A umowy).

Na dzień wydania decyzji kredytowej przez (...) oprocentowanie kredytu wynosiło 4,23%, a marża (...) wynosiła 1,45 %. W okresie ubezpieczenia pomostowego kredytu dokonanego zgodnie z § 3 ust. 6 z tytułu refinansowania składki na ubezpieczenie pomostowe, oprocentowanie kredytu uległo podwyższeniu o 1,50 p.p. i wyniosło 5,73 %. Po zakończeniu okresu ubezpieczenia obniżenie oprocentowania kredytu o 1,50 p.p. następuje od daty spłaty najbliższej raty (§ 1 ust. 8 umowy).

Prawne zabezpieczenie kredytu stanowiła hipoteka kaucyjna wpisana na pierwszym miejscu do kwoty 345 000,00 zł ustanowiona na nieruchomości określonej w § 2 i wpisana do założonej KW oraz ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A. i tym samym opłacenie składki ubezpieczeniowej za 36 -miesięczny okres ubezpieczenia w wysokości 3,50% różnicy pomiędzy wymaganym wkładem własnym a wkładem faktycznie wniesionym, tj. 1 266,21 zł. Jeżeli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia kredytobiorca zobowiązuje się do kontynuacji ubezpieczenia

i tym samym opłacania składki ubezpieczeniowej w wysokości 3,50 % od kwoty niespłaconego (§ 3 ust. 1 i 3 umowy).

W myśl § 9 kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona jest w wysokości określonej w § 1 ust. 8. Wysokość zmiennej stopy procentowej w dniu wydania decyzji kredytowej, ustalana została jako stawka bazowa LIBOR 3M dla waluty, w której został udzielony kredyt z dnia 29 maja 2008 r., wynosząca 2,7 %, powiększona o stałą

w całym okresie kredytowania marżę (...) w wysokości 1,45 %. (...), co miesiąc dokona porównania aktualnie obowiązującej stawki bazowej ze stawką bazową ogłaszaną przedostatniego dnia roboczego poprzedniego miesiąca i dokona zmiany wysokości oprocentowania kredytu w przypadku zmiany stawki bazowej

o co najmniej 0,10 punktu procentowego. Zmiany wysokości oprocentowania kredytu (...) dokona najpóźniej piątego dnia roboczego miesiąca, następującego po miesiącu, w którym dokonana została zmiana stawki bazowej.

O każdej zmianie oprocentowania kredytobiorca oraz ustanowieni poręczyciele zostaną powiadomieni przez (...) za pośrednictwem: sieci placówek (...), (...) i strony internetowej (...) dostępnej pod adresem (...) w sieci Internet lub poczty elektronicznej e-mail.

W myśl § 10 umowy kredytobiorca zobowiązuje się do spłaty kapitału wraz

z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo – odsetkowych określonych w § 1 ust. 5, w terminach i kwotach zawartych w Harmonogramie spłat. Harmonogram spłat kredytu stanowi załącznik nr 1 i integralną część umowy i jest doręczany kredytobiorcy listem poleconym w terminie 14 dni od daty uruchomienia kredytu. Raty kapitałowo – odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50. (...) pobiera odsetki za okres od dnia powstania zadłużenia do dnia poprzedzającego spłatę kredytu.

W przypadku wcześniejszej spłaty (...) pobiera odsetki za okres wykorzystania kredytu do dnia poprzedzającego wcześniejszą spłatę kredytu.

Na podstawie § 12 umowy kredytobiorca jest uprawniony do dokonania wcześniejszej spłaty całości lub części kredytu. Za wcześniejszą spłatę części lub całości kredytu (...) nie pobiera prowizji (ust. 2). Zgodnie z ust. 5 wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo – odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym w dniu i godzinie spłaty.

W myśl § 25 umowy wskazano, że integralną część umowy kredytowej stanowił „Regulamin udzielania kredytu hipotecznego dla osób fizycznych - (...)” (dalej „Regulamin”). Kredytobiorca oświadczył, że przed zawarciem umowy zapoznał się z niniejszym dokumentem i uznał jego wiążący charakter (umowa kredytowa k. 54-63, regulamin k. 391-398).

W § 29 umowy kredytobiorca oświadczył, że został dokładnie zapoznany

z kryteriami zmiany stóp procentowych kredytów obowiązującymi w (...) oraz z zasadami modyfikacji oprocentowania kredytu i w pełni je akceptuje. Kredytobiorca oświadczył, że został dokładnie zapoznany z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptuje. Kredytobiorca jest świadomy, że

z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu.

W dniu 19 marca 2013 r. strony zawarły kolejny aneks do umowy nr (...) z dnia 29 stycznia 2007 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, na mocy którego dokonano modyfikacji § 2 ust. 3, który to otrzymał brzmienie: adres nieruchomości: G., ul. (...), lokal mieszkalny nr (...). Zmianie uległ również § 3 ust. 1 umowy, który otrzymał następujące brzmienie: „Hipoteka wpisana na pierwszym miejscu do kwoty 345 000 zł ustanowiona na nieruchomości określonej w § 2 i wpisana do KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku III Wydział Ksiąg Wieczystych. Pozostałe warunki umowy pozostały bez zmian (aneks, k. 64).

W dniu 30 października 2013 r. strony zawarły kolejny aneks do umowy nr (...) z dnia 29 stycznia 2007 r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, na mocy którego w § 1 bank zapewnił kredytobiorcy/

pożyczkobiorcy możliwość dokonywania zmian waluty spłaty kredytu hipotecznego/pożyczki hipotecznej dla osób fizycznych (...) waloryzowanego/-ej kursem CHF, zwanego dalej kredytem/pożyczką ze złotych polskich na walutę waloryzacji oraz z waluty waloryzacji na złote polskie w okresie obowiązywania umowy. Każdorazowa zmiana waluty spłaty jest dokonywana na podstawie dyspozycji zmiany waluty spłaty złożonej przez kredytobiorcę/pożyczkobiorcę za pośrednictwem (...) lub w placówce banku. Kredytobiorca/pożyczkobiorca może również dokonać zmiany waluty spłaty za pośrednictwem systemu transakcyjnego dostępnego na stronie internetowej banku dostępnej w sieci Internet pod nazwą (...). Dyspozycję zmiany waluty spłaty może złożyć każdy z kredytobiorców/pożyczkobiorców z tym, że wyboru rachunku, z którego będzie następowała spłata kredytu/pożyczki, może dokonać kredytobiorca/pożyczkobiorca będący jednocześnie posiadaczem lub współposiadaczem tego rachunku. Dyspozycja zmiany waluty spłaty może dotyczyć jedynie rat wymagalnych po dniu zawarcia niniejszego aneksu. Zgodnie z § 2 ust. 1 aneksu do otwarcia rachunku walutowego niezbędne jest złożenie dyspozycji otwarcia rachunku i zawarcie umowy o prowadzenie rachunku bankowego. Zgodnie z § 6 w przypadku gdy kredytobiorca/pożyczkobiorca dokonał wyboru spłaty kredytu/pożyczki w złotych albo złotych dyspozycję spłaty kredytu/pożyczki w złotych po uprzednim złożeniu dyspozycji spłaty kredytu/pożyczki w walucie waloryzacji (powrót do spłaty w złotych), obowiązywały następujące zasady:

a) w całym okresie obowiązywania umowy począwszy od pierwszego dnia spłaty albo od dnia dokonania zmiany waluty spłaty na złote, spłata rat dokonywana jest

w złotych po uprzednim przeliczeniu (pomnożeniu) rat kapitałowo- odsetkowych, jeśli kredyty został wypłacony w całości lub rat odsetkowych, jeśli kredyt jest wypłacany w transzach, wg kursu sprzedaży waluty waloryzacji określonej w tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50, b) kursy kupna/sprzedaży walut publikowane w tabeli kursowej (...) Banku S.A. stosowane do uruchomienia spłaty/przewalutowania kredytu waloryzowanych poddawane są do wiadomości za pośrednictwem: strony internetowej (...) (...) (...), sieci placówek banku. Zgodnie z ust. 2 wysokość kupna/sprzedaży walut obowiązujących w danym dniu roboczym może ulegać zmianie. Decyzja o zmianie wysokości kursów jak również o częstotliwości zmiany podejmowana jest przez bank z uwzględnieniem czynników wymienionych w ust.4. W ust. 3 wskazano, że wysokość spreadu walutowego występującego dla poszczególnych walut wymiennalnych publikowana jest za pośrednictwem strony internetowej (...) umieszczonej w sieci Internet pod nazwą (...). Zgodnie z ust. 4 kursy kupna /sprzedaży walut, jak również wysokość spreadu walutowego wyznaczone są

z uwzględnieniem poniższych czynników: bieżących notowań kursów wymiany walut na rynku międzybankowym, podaży i popytu na waluty na rynku krajowym, różnicy stóp procentowych oraz stóp inflacji na rynku krajowym, płynności rynku walutowego, stanu bilansu płatniczego i handlowego. W ust. 5 wskazano, że

o zmianie zasad określania sposobów i terminów ustalania kursów kupna/sprzedaży walut oraz spreadu walutowego (...) powiadamia kredytobiorcę /pożyczkobiorcę na piśmie albo za pomocą elektronicznych nośników informacji, a w szczególności za pośrednictwem strony internetowej (...) lub poczty elektronicznej e-mail zależnie od wybranej przez kredytobiorcę formy powiadomienia go o zmianach harmonogramu spłaty rat. Ust. 6 umowy przewidywał, iż od dnia zmiany waluty spłaty, o której mowa ust. 1 spłata kredytu/pożyczki następuje w sposób i na rachunek opisany w Umowie.

W dniu 12 lipca 2017 r. powodowie wystosowali do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty, w którym wezwali w terminie 7 dni od otrzymania wezwania do: zwrotu na rzecz powodów kwoty 112 366,46 zł oraz 10 033,06 CHF pobranej nienależnie tytułem spłaty rat kredytu od dnia zawarcia Umowy z dnia 15 marca 2006 r. (nr umowy (...)) do dnia 15 maja 2017 r. oraz zwrotu na ich rzecz kwoty 159 015,87 zł oraz 26 315,07 CHF pobranej nienależnie tytułem spłaty rat kredytu od dnia zawarcia Umowy z dnia 29 stycznia 2007 r. (nr umowy (...)) do dnia 15 maja 2017 r. W przypadku nieuznania powyższych roszczeń powodowie wezwali do zwrotu kwoty 62 040,38 zł tytułem nienależnie pobranych zawyżonych rat spłaty kredytu z dnia 15 marca 2006 r. (nr umowy (...)), w związku z tym, że umowa kredytowa zawiera nieuczciwe postanowienia umowne bezskuteczne wobec nich oraz kwoty 100 387,17 zł tytułem nienależnie pobranych zawyżonych rat spłaty kredytu z dnia 29 stycznia 2007 r. (nr umowy (...)), w związku z tym, że umowa kredytowa zawiera nieuczciwe postanowienia umowne bezskuteczne wobec nich. W uzasadnieniu wezwania powodowie wskazali, że zawarte przez nich umowy są nieważne, gdyż są sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, tj. z art., 69 ust. 1 Prawa bankowego oraz 358¹ §5 k.c. Dalej wskazali, iż w związku z tym, że

postanowienia umowne w kształcie narzuconym przez pozwanego stanowią nieuczciwe postanowienia umowne w rozumieniu art. 358¹ § 1 k.c. i w związku są bezskuteczne wobec nich od dnia zawarcia umowy, a przez to wysokość należnych rat spłaty kredytu powinna być obliczana bez ich stosowania (wezwanie, k. 67-68).

Powodowie zawarli przedmiotowe umowy z przeznaczeniem na kupno mieszkania wraz z miejscem postojowym. Umowy zostały zawarte z wykorzystaniem wzorca umownego przedłożonego przez bank, którego zapisy nie zostały zmienione w wyniku negocjacji w zakresie kwestionowanym przez stronę powodową w niniejszym postępowaniu. Zapewniano powodów, że frank jako waluta jest bezpieczny i nie ma żadnego ryzyka. Powodów nie poinformowano, że kapitał się zmienia oraz nie wiedzieli w jaki sposób bank wyznacza kursy walut. Powodowie zostali poinformowani, że ryzyko widnieje w danym momencie spłaty rat, że wysokość może być uzależniona od kursu. Bank nie przedstawił propozycji zabezpieczenia ich przed ryzykiem kursowym. Nie wiedzieli, że bank zabezpiecza się przed zmianą kursu. Nie zostali poinformowani, że co się stanie po wypłacie kwoty kredytu, że kredyt wzrośnie po dwukrotnym przeliczeniu. W momencie zawierania umowy powodowie nie mieli możliwości wypłaty w CHF. Umowa została przedstawiona na pierwszym spotkaniu z informacją, że jest ona standardowa i nie ma możliwości jej zmiany, gdyż należałoby zmienić wszystkie umowy. Powódka w chwili zawierania pierwszej umowy pracowała w (...). Nie wiedziała, że ryzyko kursowe wiąże się z ratą, ale nie sądziła, że też z kapitałem (wyjaśnienia powodów, k. 1127-1131).

Powodowie szukając banku, który udzieli im kredytu, spotkali się z przedstawicielem banku w G.. Pracownik banku przedstawił im ofertę kredytu. Powodowie sprawdzali ofertę kredytu w dwóch innych bankach. Pozwany bank zainteresował powodów, chociażby z uwagi na fakt, że mieli już w tym banku konto oraz przedstawiona oferta ich zdaniem była najkorzystniejsza. Powodowie cały czas mieszkają w zakupionym mieszkaniu (wyjaśnienia powoda, k. 1127-1128).

W okresie od 15 maja 2006 r. do 15 października 2013 r. powodowie z tytułu umowy nr (...) wpłacili na rzecz pozwanego banku łączną kwotę 112 844,46 zł tytułem spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz wcześniejszych częściowych spłat kredytu, z czego na spłatę kapitału przypadło 53 122,37 zł, a odsetki 59 722,09 zł. W okresie od listopada 2013 r. do kwietnia 2019 r. powodowie wpłacili kwotę 15 236,84 CHF tytułem spłaty rat kapitałowo-odsetkowych (opinia biegłego z zakresu ekonomii k. 1176, k. 1178)

W okresie od 15 marca 2007 r. do 15 października 2013 r. z tytułu umowy nr (...) powodowie wpłacili na rzecz pozwanego banku łączną kwotę 163 666,80 zł tytułem spłat rat kapitałowo-odsetkowych oraz wcześniejszych częściowych spłat kredytu, z czego na spłatę kapitału przypadło 93 546,06 zł, a na odsetki 70 120,74 zł. W okresie od listopada 2013 r. do kwietnia 2019 r. powodowie wpłacili na rzecz pozwanego tytułem spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz wcześniejszej częściowej spłaty kredytu łączną kwotę w wysokości 39 543,45 CHF. (opinia biegłego z zakresu ekonomii k. 1185, k. 1189)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie powołanych dokumentów związanych z zawarciem umowy kredytu hipotecznego znajdujących się w aktach sprawy, składanych przez strony postępowania. Dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a w ocenie Sądu, nie było podstaw, by poddawać w wątpliwość okoliczności faktyczne wynikające z ich treści. Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że dowody z tych dokumentów tworzą spójny, niebudzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to w pełni zasługujący na wiarę materiał dowodowy.

Sąd wziął pod uwagę materiał dowodowy w postaci „Tabeli kursowej mBanku – metodyka oraz analiza porównawcza” (k. 450- 481) w zakresie, w jakim opisuje sposób tworzenia tabel kursowych w (...) S.A. Sąd natomiast pominął ten materiał w zakresie obejmującym opinie ekonomiczne i prawne oraz analizę porównawczą sporządzoną przez autorów opracowań, bowiem przyjęcie tego materiału za podstawę ustaleń faktycznych stanowiłoby naruszenie art. 278 § 1 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii.

Pozostałe dokumenty, opinie przedkładane przez strony, w tym wypowiedzi różnych osób czy podmiotów na tematy tzw. spraw frankowych, które nie zostały przywołane powyżej, nie miały znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy. Opinie ekonomiczno-prawne, raporty zawarte w opracowaniach stanowią wyraz wiedzy specjalistycznej ich autorów i noszą pozór opinii biegłych, jednak ze względu na powstanie tych opracowań poza niniejszym procesem nie podlegają rygorom właściwym dla opinii biegłych (wymóg bezstronności biegłego, złożenia przyrzeczenia, możliwość weryfikacji opinii poprzez opinię uzupełniającą lub ustne wyjaśnienia). Zatem Sąd potraktował je jedynie jako wyraz poglądów wzmacniających argumentację strony postępowania.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się także na wyjaśnieniach powodów przesłuchanych w charakterze strony. Nie uszło uwadze Sądu to, że przesłuchanie stron jest de facto dowodem wyłącznie posiłkowym, tym niemniej w niektórych wypadkach może się on okazać dowodem wręcz kluczowym dla odtworzenia istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia okoliczności. W niniejszej sprawie powodowie zrelacjonowali przebieg zdarzeń związanych z zawarciem umów kredytowych. Sąd uznał te zeznania za wiarygodne w całości, bowiem zeznania te są spójne i logiczne, a ponadto brak jest dowodów przeczących prawdziwości tych zeznań.

Za nieprzydatne Sąd ocenił zeznania przesłuchanego w sprawie świadka M. D. – pracownika pozwanego banku, albowiem nie brał on udziału w procedurze zawierania umowy z powodami w związku z czym nie wiedział jak przebiegały spotkania z przedstawicielem banku, jaki był zakres pouczeń i informacji przekazanych powodom na temat produktu – kredytu hipotecznego, jakie dokumenty powodowie otrzymali w chwili zawarcia umowy, czy mieli możliwość negocjowania umowy. Sąd uznał twierdzenia świadka o możliwości negocjowania przez kredytobiorcę wszystkich zapisów umowy za gołosłowne i niewiarygodne – świadek myli bowiem samą możliwość złożenia przez klienta banku wniosku o negocjacje w zasadzie w każdej sprawie od faktycznej i rzeczywistej możliwości uwzględnienia przez bank wniosku w tym zakresie. Fakty, na które zeznawał świadek, dotyczyły ogólnych założeń procedury udzielania kredytów hipotecznych obowiązujących w banku oraz okoliczności związanych z wykonywaniem spornej umowy, co jednak było bez znaczenia zarówno dla oceny ważności przedmiotowej umowy, jak i dla oceny ewentualnego niedozwolonego charakteru niektórych jej postanowień.

W ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy, a okoliczności na jakie miały zostać przeprowadzone dowody, oddalone przez sąd, nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i niezasadnie przedłużałyby postępowanie.

W niniejszej sprawie przeprowadzony został również dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości jednak z uwagi na stwierdzenie przez Sąd, iż przedmiotowa umowa jest nieważna w całości, dowód ten nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo było zasadne w części.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do najdalej idącego zarzutu – a mianowicie zarzutu przedawnienia roszczenia. W ocenie Sądu zarzut ten jest jedynie częściowo zasadny. Wskazać należy, że stosownie do treści art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia roszczeń wynosi 10 lat. W okolicznościach niniejszej sprawy nie było podstaw do stosowania innego niż wymieniony terminu przedawnienia. W szczególności nie było podstaw, aby uznać, że świadczenie nienależne, miało charakter okresowy, co skróciłoby termin przedawnienia do trzech lat.

Pierwsza wpłata z tytułu rat kapitałowo-odsetkowych z tytułu umowy nr (...) z 15 marca 2006 r. została zrealizowana przez powodów 15 maja 2006 r., zaś pozew w niniejszej sprawie został wniesiony 2 sierpnia 2017r. Podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia odnosi zatem skutek jedynie do rat wpłaconych przed 2 sierpnia 2007 r.

W odniesieniu do aneksu nr 1 do umowy nr (...) z 29 stycznia 2007 r. wskazać należy, że został zawarty dopiero 8 lipca 2008 r., zatem spłaty na jego mocy były dokonywane jeszcze przed upływem 10-letniego terminu przedawnienia.

Na podstawie stanu faktycznego ustalonego przez Sąd, a w szczególności na podstawie treści umów kredytu, stwierdzić należy, iż strony nie umówiły się co do głównych świadczeń tych umów. Brak określenia w umowach głównych świadczeń umów, zdaniem Sądu, prowadzi do stwierdzenia, że umowy są w całości nieważne.

Z art. 66 k.c. wynika, że zawarcie umowy wiąże się ze złożeniem oświadczenia zawierającego istotne postanowienia umowy, zaś usunięcie waloryzacji, która określa główny przedmiot umowy kredytu indeksowanego ze stawką Libor jest równoznaczne z usunięciem istotnego postanowienia umowy.

Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z 4 listopada 2011 roku, I CSK 46/11, odsetki od udzielonego kredytu bankowego są elementem składowym świadczenia głównego stron umowy kredytu. Stanowią bowiem z jednej strony cenę płaconą przez kredytobiorcę za korzystanie z oddanych mu do dyspozycji środków finansowych banku, z drugiej zaś strony – wynagrodzenie pobierane przez bank za udostępnienie kredytobiorcy tych środków. Charakter odsetek jako świadczenia głównego nie pozostawia wątpliwości, że zawarcie umowy, której treść nie pozwala, pomimo wskazania wysokości stopy odsetek, na ich efektywne naliczenie, musi skutkować jej nieważnością. Nie dochodzi bowiem do ważnego zawarcia umowy, gdy strony tak ułożyły jej postanowienia, że nie daje się z nich odczytać, w jakiej wysokości świadczenia główne ma spełnić jedna z nich.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 1 kwietnia 2011 roku (III CSK 206/10, Legalis nr 419249) wskazał, że jeśli świadczenie nie jest oznaczone, zobowiązanie nie istnieje. Stwierdził, że do istotnych elementów stosunku zobowiązaniowego należy obowiązek świadczenia, natomiast samo świadczenie jest jedynie realizacją tego obowiązku. Świadczenie musi być oznaczone, gdyż oznaczenie świadczenia w połączeniu z oznaczeniem sposobu zachowania się dłużnika pozwala na ustalenie treści stosunku zobowiązaniowego. Jeśli świadczenie nie zostanie oznaczone, nie można mówić o istnieniu zobowiązania ze względu na brak istotnego elementu stosunku zobowiązaniowego.

Natomiast w postanowieniu z 17 stycznia 2003 roku, sygn. akt III CZP 82/02, Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli brakujące essentialia negotii uzupełnił w umowie sam bank, to składając swoje oświadczenie woli kredytobiorcy nie objęli nim tych istotnych postanowień umowy i skoro nigdy nie wyrazili na to zgody, nie doszło do zawarcia umowy o kredyt.

Przywołane wyżej orzeczenie dotyczyło niewpisania w dacie zawarcia umowy do jej treści kwoty udzielanego kredytu, która następnie została dopisana przez bank. W okolicznościach sprawy strony uzgodniły kwotę kredytu i wpisały ją do umowy. Nie doszło natomiast do uzgodnienia wysokości świadczenia kredytobiorców. Brak określenia tego świadczenia wynikał z pozostawienia bankowi swobody w określaniu kursów waluty, do której kredyt był indeksowany i nieokreśleniu wysokości części kapitałowej w poszczególnych ratach, co uniemożliwiało wyliczenie wysokości każdej z rat. Jak wprost wynika z umowy świadczenie kredytobiorców miało zostać określone co do wysokości przez bank po jej zawarciu, a następnie przekazane do wiadomości kredytobiorców.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, tym zasadą swobody umów, kredytobiorca w chwili podpisania umowy powinien wiedzieć jaka jest kwota jego kredytu. Tymczasem poprzez jednostronne określanie kursu CHF przez pozwany bank, powodowie dowiedzieli się o wysokości zobowiązań wynikających z obu kredytów już po zawarciu umowy, przy zastosowaniu dowolnie ustalonego przez pozwanego kursu CHF.

Zobowiązania powodów ustalane były w walucie CHF, która w okresie spłaty kredytów była podstawą określania wysokości kapitału pozostałego do spłaty oraz odsetek. Oznacza to, że nie tylko wysokość kapitału kredytów była jednostronnie ustalona przez pozwanego, lecz w każdym okresie trwania kredytów (...) S.A. naliczał dodatkowo odsetki od kapitału powstałego w wyniku zastosowania dowolnie ustalonego kursu CHF.

Stosownie do art. 353 § 1 k.c., zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Stosownie zaś do art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek

prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Istotą umowy jest złożenie przez strony zgodnych oświadczeń woli, których treść określa prawa i obowiązki stron. Umowa powstaje, gdy zostanie uzgodniony katalog istotnych dla danej umowy obowiązków stron i odpowiadających im uprawnień.

W konsekwencji, nie jest dopuszczalne, aby postanowienia umowne dawały jednej ze stron uprawnienie do kształtowania według swojej woli zakresu obowiązków drugiej strony. Byłoby to – jak słusznie podnosiła strona powodowa - sprzeczne z naturą umowy.

Wskazać należy również na sprzeczność przedmiotowych umów z art 69 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe w brzmieniu z dnia zawarcia umowy, który jest przepisem bezwzględnie obowiązującym, a więc jego naruszenie powinno także skutkować stwierdzeniem nieważności umowy.

Zgodnie z treścią art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe w brzmieniu z dnia zawarcia obu umów, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Zgodnie z treścią ust. 2 tego przepisu, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany; sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Umowa kredytu jest umową dwustronnie zobowiązującą – z jednej strony bank zobowiązuje się do udzielenia kredytu, a następnie uprawniony jest do uzyskania spłaty tej kwoty, która była oddana do dyspozycji kredytobiorcy, a kredytobiorca ma prawo domagać się od banku wypłaty środków, a następnie obciążony jest obowiązkiem ich zwrotu. Przedmiotem kredytu, zgodnie

z przytoczonym przepisem musi być zatem określona kwota pieniężna. Co za tym idzie, kredytobiorca obowiązany jest do zwrotu ściśle określonej kwoty środków pieniężnych, którą oznacza kwota kapitału udostępnionego i wykorzystanego przez kredytobiorcę. Umowa kredytu ma również charakter odpłatny z uwagi na obciążenie kredytobiorcy obowiązkiem zapłacenia kredytodawcy odsetek i prowizji, które stanowią wynagrodzenie z korzystanie ze środków pieniężnych udostępnionych przez bank i konsensualny, gdyż wymaga uzgodnienia jej treści przez strony.

W świetle wyżej wskazanej normy bank mógł zatem czerpać zysk z umowy kredytu wyłącznie w postaci odsetek oraz prowizji. Natomiast bank w umowach zastrzegł na swoją rzecz dodatkowy zysk w postaci marży na kursie, który bank uzyskiwał poprzez dokonywanie przeliczeń waluty w oparciu o dowolnie ustalany przez siebie banku kurs waluty.

W umowach z 15 marca 2006 r. i w aneksie z 8 lipca 2008 r. do umowy z 29 stycznia 2007 r. określone zostały wyłącznie kwoty kredytu, tj. zobowiązanie banku do wypłaty określonej kwoty wyrażonej w PLN. W umowach nie zostały jednak określone świadczenia powodów, tj. wysokość salda kredytów, sposób ich wyliczenia oraz zasady, w oparciu o które miały być określone zobowiązania powodów

w postaci spłaty rat. W konsekwencji powódowie według stanu na dzień zawarcia umów w żaden sposób nie byli w stanie określić wysokości swojego zadłużenia (salda kredytu).

Słusznie podnosiła zatem strona powodowa, że postanowienia umowy dawały pozwanemu bankowi dowolność kształtowania wysokości zobowiązania powodów wobec banku z tytułu zaciągniętych kredytów i wyłącznie od jego woli zależała wysokość tych świadczeń.

W ocenie Sądu, w przypadku określenia wysokości świadczenia w wyniku waloryzacji należy przyjąć, że miernik wartości służący tejże waloryzacji (indeksacji), powinien być określany w sposób precyzyjny. To znaczy taki, aby możliwe było jego obiektywne oznaczenie. W przeciwnym razie nie zostanie spełniony wymóg oznaczoności świadczenia. Pozostawienie jednej ze stron możliwości swobodnego kształtowania wskaźnika waloryzacji skutkowałoby w istocie brakiem określenia wysokości świadczenia, a zatem – jak zasadnie wskazała strona powodowa – brakiem uzgodnienia tego elementu umowy.

Strony nie określiły w umowach wzajemnych głównych świadczeń stron, a taka sytuacja jest sprzeczna z naturą stosunku umowy, której istotą jest uzgodnienie jej postanowień przez strony (art. 353¹ k.c.). Konstrukcja przyjęta przez bank we wzorcu umownym jedynie stwarzała pozory uzgodnienia z powodami istotnych warunków umowy. Podkreślić przy tym należy, że nawet bank przy zawarciu umów nie znał ich dokładnych warunków, a tym samym nie znał ich treści. Bank nie posiadał bowiem sprecyzowanego mechanizmu ustalania marży doliczanej do kursu bazowego. W umowach nie zostały też określone zasady spłaty kredytów. Umowy nie precyzowały bowiem w jaki sposób bank będzie ustalał kursy w tabelach, które miały mieć zastosowanie do dokonywanych przez powodów spłat w walucie PLN. Kursy te w świetle umów mogły być ustalane przez pozwanego w sposób dowolny.

Przyjmując zatem, że klauzula waloryzacyjna określała główne świadczenia stron należy uznać, że przedmiotowa umowa nie została nigdy skutecznie zawarta.

Wskazać również należy, że w umowie z 15 marca 2006 r. zawartej przez strony nie zostały określone w sposób odpowiedni (poddający się kontroli) warunki i sposób zmiany wysokości oprocentowania kredytu. Postanowienia odnoszące się bowiem do zmiany wysokości oprocentowania nie zostały sprecyzowane. Decyzja w zakresie zmiany oprocentowania zależała wyłącznie od pozwanego banku. Zwrócić należy przy tym uwagę, że oprocentowanie kredytu rzutuje bezpośrednio na wysokość rat. W świetle zasad kredytowania jest to wyłączny czynnik, który powinien mieć wpływ na wysokość rat kredytowych. W rzeczywistości jednak w przedmiotowej umowie wysokość rat zależała nie tylko od wysokości oprocentowania, ale i była zależna od kursu przyjętego przez pozwanego do przeliczenia spłat dokonywanych przez powodów, a więc była zależna od zastosowanego przez bank tzw. spreadu. Spread ten w istocie powiększał wysokość oprocentowania.

Zdaniem Sądu, sprzeczność treści takich umów wynika z art. 351¹ k.c. i art. 69 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe, a w konsekwencji w świetle art. 58 § 1 k.c. umowa ta jest nieważna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2011r., sygn. akt III CSK 206/10, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2014 r., sygn. akt IV CSK 585/13). Sąd Najwyższy wskazał, że warunkiem powstania ważnego zobowiązania, którego treścią jest obowiązek spełnienia świadczenia przez dłużnika na rzecz wierzyciela, jest dokładne określenie treści tego świadczenia albo przesłanek pozwalających na jego dokładne określenie.

Powodowie podnosili, iż umowy kredytu łączące ich z pozwanym są nieważne z uwagi na treść postanowień umowy zawartych w § 1 ust. 3 umowy z 2006 r., §7 ust. 1 umowy z 2006 r., § 12 ust. 4 umowy z 2006 r., § 14 ust. 5 umowy z 2006 r., § 18 ust. 3 umowy z 2006 r., § 1 ust. 3 umowy z 2007 r., § 10 ust. 5 umowy z 2007 r., § 12 ust. 5 umowy z 2007 r., § 15 ust. 4 umowy z 2007 r. Powodowie wywodzili, że klauzule te są nieważne, bowiem ich wprowadzenie powodowało, że w chwili podpisywania umów, wysokość zobowiązań kredytobiorców była waloryzowana miernikiem wartości wyznaczanym swobodnie przez pozwanego. W związku z czym kwota kredytu oraz wysokość rat spłaty kredytu oraz zadłużenia z tytułu niespłaconego kredytu nie została określona w umowie, ani też nie została uzależniona

od miernika obiektywnego. Natomiast została przedstawiona do swobodnego uznania pozwanego, który nie był ograniczony żadnymi postanowieniami umownymi lub ustawowymi.

Sąd podziela stanowisko powodów, zgodnie z którym pozwany w kwestionowanych postanowieniach przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości salda kredytów, jak również wysokości rat kredytów waloryzowanych kursem franka szwajcarskiego, poprzez dowolne niczym nieograniczone wyznaczanie w tabelach kursów kupna lub sprzedaży franka szwajcarskiego. Dotyczyło to tak uruchomienia kredytów, jak i ich późniejszej spłaty. Jednocześnie prawo banku do ustalania kursu waluty w świetle przedmiotowych umów nie doznawało żadnych formalnych ograniczeń. Bank przyznał sobie prawo do jednostronnego określania zobowiązań umownych, a to wysokości salda kredytów oraz rat kredytowych, a tym samym i wysokości świadczeń powodów. Pozwany zapewnił sobie możliwość uzyskania znaczących korzyści finansowych stanowiących dla powodów dodatkowe koszty kredytów, których oszacowanie nie było możliwe. Czynniki obiektywne, a zatem sprawdzalne

z punktu widzenia konsumenta, jak w szczególności wysokość rynkowych kursów wymiany franka szwajcarskiego, tylko częściowo wpływają na ostateczny koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, skoro kurs kupna lub sprzedaży waluty obcej określony w tabeli kursowej banku zawiera marżę kupna lub marżę sprzedaży, która to wartość jest zależna wyłącznie od woli banku. Niewątpliwie zatem regulacja ta stanowi o naruszeniu przez bank dobrych obyczajów, które nakazują, aby ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem umowy były możliwe do przewidzenia.

W umowach będących przedmiotem niniejszego postępowania wysokość świadczeń określone zostały w ten sposób, że kwotę kredytu przeliczano najpierw ze złotych polskich na franki szwajcarskie, po kursie wskazanym przez bank (uzyskując równowartość kredytu w walucie obcej), a następnie, bezpośrednio przy określaniu każdej kolejnej raty, przeliczano wskazywaną przez bank kwotę franków szwajcarskich na złotówki znów po kursach ustalanych przez bank na podstawie jego tabel, przy czym pierwsza z tych operacji odbyła się w oparciu o kurs kupna, a pozostałe dotyczące spłat rat po kursie sprzedaży. Co istotne, kurs kupna był niższy od kursu sprzedaży, a co za tym idzie, bank dokonując dwukrotnego przeliczenia kwoty zobowiązania (najpierw w momencie jego wypłaty po niższym kursie, a następnie w momencie jego spłaty po kursie wyższym) uzyskuje nadwyżkę (tzw. spread), a więc dodatkowe wynagrodzenie banku, wysokości którego w momencie zawierania umowy kredytu, konsument nie jest w żaden sposób oszacować.

W doktrynie prawa cywilnego wskazuje się, że pojęcie „dobrych obyczajów” na gruncie art 385¹ § 1 k.c. powinno zostać odniesione do „szeroko rozumianego szacunku drugiego człowieka” wskutek czego sprzeczne z nimi są działania wykorzystujące m.in. niewiedzę, brak doświadczenia drugiej strony, naruszenie zasady równorzędności stron” (K. Zgrobek [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Wydanie 2; red. E. Gniewek; Warszawa 2006, s. 593, nb 9).

Powyższe stanowisko jest tożsame z zapatrywaniami wyrażonymi w orzecznictwie, w tym między innymi w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005r. (I CK 832/2004), zgodnie z którym „działanie wbrew dobrym obyczajom (w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego) oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku. Do dobrych obyczajów zalicza się zatem przede wszystkim wymaganie od przedsiębiorcy wysokiego poziomu świadczonych usług oraz stosowania we wzorcach umownych takich zapisów, aby dla przeciętnego konsumenta były one jasne i czytelne, a ponadto żeby postanowienia umowy w zakresie łączącego konsumenta z przedsiębiorcą stosunku prawnego należyście zabezpieczały interesy konsumenta i odwzorowywały przysługujące mu uprawnienia wynikające z przepisów prawa. W orzecznictwie przyjmuje się, że jako sprzeczne z dobrymi obyczajami kwalifikowane są w szczególności wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron umowy, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami stosunku obligacyjnego.

W niniejszej sprawie, powodowie nie posiadali możliwości kontroli sposobu wykonywania przez bank przedmiotowych umów kredytu w kwestionowanym, w toku niniejszego postępowania zakresie, a w szczególności w zakresie wysokości salda kredytów i wysokości rat kredytowych. Zawierając obie umowy, nie mogli również w żaden sposób określić potencjalnego ryzyka z tym związanego, także nie mogli oszacować całkowitych kosztów związanych z kredytami. Co istotne, bank nie ponosił żadnego ryzyka, gdyż w każdej sytuacji ewentualne ryzyko kursowe mógł zniwelować poprzez dowolne ustalenie kursu w tabeli bankowej. Podkreślić przy tym należy, że powodowie na dzień zawarcia obu umów nie znali wysokości swoich świadczeń na rzecz banku. Strony nie określiły w jaki sposób zostaną wyliczone te świadczenia - w świetle umów decydował o tym wyłącznie pozwany. Wysokość świadczeń powodów zależała zatem wyłącznie od woli banku.

Powyższe skutkuje naruszeniem zasady ekwiwalentności wzajemnych świadczeń powodów oraz banku. Pozwany w całości bowiem przeniósł na powodów ryzyko kursowe, zabezpieczając w ten sposób wyłącznie swoje interesy, bez przyznania w zamian jakichkolwiek korzyści na rzecz powodów oraz możliwości kontrolowania przez powodów działań podejmowanych przez bank w przedmiotowym zakresie.

Jednocześnie wskazać należy, że wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 grudnia 2010 r. (sygn. akt XVII AmC 1531/09), za klauzulę niedozwoloną zostało uznane stosowane przez bank postanowienie „Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”. Powyższe stanowisko zostało w pełni potwierdzone przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 21 października 2011 r. (sygn. akt VI ACa 420/11).

Ocena klauzul waloryzacyjnych zawartych w umowie jako abuzywne i jednocześnie brak możliwości zastąpienia jej innymi klauzulami, skutkuje brakiem zgodnych oświadczeń woli stron w chwili zawarcia umowy w tym zakresie, a zatem skutek prawny jest taki sam jak przy stwierdzeniu nieważności na podstawie art. 69 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe w związku z 351¹ k.c. i art. 58 § 1 k.c.

Z umów nie wynikało, aby kurs waluty wpisywany do tabeli kursów obowiązującej w banku w dniu przeliczania całej kwoty kredytu na CHF (w przypadku obu kredytów), a następnie w dniu spłaty każdej kolejnej raty musiał przybrać wartość rynkową, albo jakąkolwiek wartość możliwą do ustalenia i przewidzenia przez drugą stronę umowy. Umowy, w tym regulaminy, nie przewidywały żadnych kryteriów, wedle których miałyby być ustalony kurs z tabeli. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia był szczegółowy opis zawarty w odpowiedzi na pozew, w jaki sposób pozwany, jego zdaniem, dokonywał określania kursów wpisywanych następnie do tabeli obowiązującej w banku. Żadne ograniczenia swobody kształtowania kursu nie wynikały bowiem z przedmiotowych umów, zatem stosowanie jakichkolwiek praktyki w określaniu kursu waluty było swobodną decyzją pozwanego jako kredytodawcy i w każdej chwili mogło być dowolnie zmienione. Ewentualna rynkowość kursów, na które powoływał się pozwany, pozostaje bez związku z niniejszą sprawą. Rynkowość odnosi się bowiem do sposobu wykonywania umowy, a nie ukształtowania praw i obowiązków kredytobiorców na etapie zawierania umowy.

Pozwany bank mógł zatem dwukrotnie, w aspekcie kształtowania kursu, wpływać w sposób dowolny na wysokość świadczenia kredytobiorcy. Pierwszy raz po wypłacie kredytu przeliczając kwotę udzielonego kredytu na CHF po kursie ustalonym przez siebie.

Zaznaczyć przy tym należy, że ewentualna świadomość stron o ryzyku związanym z kredytem walutowym nie ma znaczenia dla oceny ważności umowy w kontekście jej zgodności/niezgodności z prawem, gdyż niezależnie od jej istnienia nieważna umowa nie staje się ważna. Nie ma zatem znaczenia czy powodowie i pozwany rozumieli mechanizm indeksacji i zmiany wartości kapitału oraz rat na skutek zmiany kursu waluty.

Brak możliwości określenia ścisłej wysokości części kapitałowej każdej raty przesądzał o niemożności precyzyjnego określenia części odsetkowej. Odsetki bowiem powinny być naliczane od aktualnego salda zadłużenia, co wymaga wiedzy na temat wysokości salda zadłużenia po spłacie każdej kolejnej raty. Nie można w sposób rzetelny policzyć wysokości odsetek nie wiedząc, w jakich częściach w każdej racie ma dojść do spłaty kapitału.

Zwrócić należy uwagę na fakt, iż sama umowa wskazuje na to, że w istocie ustalenie wysokości rat zostało pozostawione kredytodawcy, o czym świadczy zapis § 12 ust. 2 umowy nr (...) z 15 marca 2006 r. oraz o tym samym brzmieniu zapis § 10 ust. 2 jednolitego tekstu umowy nr (...) z 29 stycznia 2007 r., w myśl którego, po uruchomieniu kredytu bank wysyła kredytobiorcy harmonogram spłat kredytu w CHF. Bez uznaniowego ustalenia wysokości części kapitałowej pierwszej raty trudno bowiem w świetle umowy wskazać, w jaki sposób wyliczyć część kapitałową i odsetkową każdej raty.

Rację ma pozwany, że polski porządek prawny dopuszcza możliwość zawierania umów o kredyt w walucie polskiej indeksowany do waluty obcej. Stanowi o tym wprost art. 69 ust. 2 pkt 4a i art. 69 ust. 3 ustawy Prawo bankowe. O tym, że umowa kredytu indeksowanego do waluty obcej mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353 k.c. w zw. z art. 69 Prawa bankowego) wypowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z 22 stycznia 2016 r. (sygn. akt I CSK 1049/14, Legalis 1450586). Jednak okoliczność, że polski system prawny dopuszcza zawieranie umów o kredyt denominowany lub indeksowany nie wyczerpuje, zdaniem Sądu, problematyki zgodności z prawem każdej umowy o kredyt indeksowany. Zdaniem Sądu, klauzule waloryzacyjne opisujące mechanizm indeksacji stosowane w umowach kredytowych powinny być przedmiotem badania pod kątem ich zgodności z art. 358¹§2 k.c. oraz pod kątem tego, czy mogą być uznane za rażąco naruszające interesy konsumentów i sprzeczne z dobrymi obyczajami (na podstawie 385¹§1 k.c.).

Resumując, w niniejszej sprawie należało uznać, że umowa kredytu nr (...) z 15 marca 2006 r. z późniejszymi zmianami, jak i aneks nr 1 do umowy nr (...) z 8 lipca 2008 r., zawarte przez powodów z pozwanym bankiem były nieważne – zgodnie z art. 58 § 1 k.c., w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 prawa bankowego w zw. z art. 353⁽¹⁾ k.c. z uwagi na dwie ich istotne wady prawne. Po pierwsze brak w nich było określenia wysokości świadczenia poprzez nieokreślenie kwot rat, w których miały być spłacane kredyty oraz nieokreślenie obiektywnego i jednolitego sposobu ich ustalenia. Wobec nieokreślenia kwoty kredytów, nie było możliwe określenie wysokości zobowiązań powodów. Ponadto, w umowie z 15 marca 2006 r. wadliwie został wskazany sposób ustalania oprocentowania kredytu, którego zmienność nie poddaje się obiektywnej kontroli, przez co dodatkowo świadczenie obciążające powodów z tytułu tej umowy było nie do przewidzenia.

Nieważność umowy o kredyt nr (...) z 15 marca 2006 r., jak i aneksu nr (...) do umowy nr (...) z 8 lipca 2008 r. zawarte przez strony skutkowały uznaniem za uzasadnione, co do zasady żądania głównego powodów.

Jak stanowi art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Przepis ten stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego, tj. takiego, w którym ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (art. 410 § 1 i 2 k.c.).

Skutkiem stwierdzenia nieważności umowy kredytu oraz aneksu do umowy kredytu w całości jest uznanie, że spełnione przez obie strony świadczenia nie miały oparcia w łączących strony umowach.

Powyższe nie oznacza jednak, że świadczenia powodów były w całości nienależne. O świadczeniu nienależnym może być mowa jedynie w sytuacji gdy spełniane jest bez ważnej i skutecznej podstawy prawnej. Tymczasem powodowie spełniali świadczenia polegające na zwrocie pozwanemu środków, które wcześniej od niego otrzymali.

Nie ulega wątpliwości, że świadczenie ze strony powodów mogło i powinno zostać uznane za zwrot wcześniej otrzymanych od pozwanego środków. Jedynie tak mogło być obiektywnie odbierane przez pozwanego. W tej sytuacji nawet wobec uznania umowy i aneksu za nieważne, istnieje więc stosunek prawny, który stanowi podstawę tak dokonanych przesunięć majątkowych. Są to właśnie powołane przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Trzeba zwrócić uwagę, że w przypadku konieczności spełnienia świadczenia na podstawie umowy kredytu i zwrotu świadczenia otrzymanego na podstawie nieważnej umowy kredytu istnieje tożsamość celu świadczenia, tj. zwrotu przez kredytobiorcę środków otrzymanych uprzednio od banku.

Podkreślić należy, że mający w nich źródło stosunek prawny powstaje z momentem zaistnienia określonych w przepisie przesłanek. Dla jego istnienia nie jest potrzebna jakakolwiek aktywność wierzyciela polegająca np. na wezwaniu do spełnienia świadczenia. Wezwanie takie może jedynie określić, zgodnie z art. 455 k.c., termin spełnienia świadczenia. Nie ma natomiast znaczenia kreujące zobowiązanie. Brak wezwania ze strony pozwanego do spełnienia świadczenia oznacza zatem jedynie, że nie stało się ono wymagalne (nie nadszedł jeszcze termin jego spełnienia). Jednakże art. 411 pkt 4 k.c. jednoznacznie wyklucza możliwość zwrotu świadczenia spełnionego zanim wierzycielność stała się wymagalna.

Powyższe nie oznacza, że badaniu podlega zubożenie po stronie powodów i wzbogacenie po stronie pozwanego na skutek dokonania przez powodów nienależnych świadczeń. Wnioskiem wypływającym z powyższej analizy jest przyjęcie, że świadczenia powodów, choć nie miały oparcia w wiążących strony umowach (gdyż te były nieważne), to jednak nie były świadczeniami nienależnymi, gdyż miały one inną podstawę prawną.

Wreszcie spełnienie przez bank świadczeń o charakterze pieniężnym oznacza, że ewentualnemu zwrotowi podlegają kwoty otrzymanych przez powodów bez podstawy prawnej świadczeń, nie ma zaś zastosowania zasada surogacji. (zob. Roman Trzaskowski, Komentarz do art.406 Kodeksu cywilnego, teza 2, red.

J. Gudowski, LEX)

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z 8 marca 2013 r., w sprawie sygn. V ACa 1003/12, w sytuacji gdyby umowa kredytowa okazałaby się nieważna to kwestią sporną mogłaby być jedynie różnica pomiędzy kwotą oddaną kredytobiorcy do dyspozycji a kwotą zwróconą przez kredytobiorcę. Podobny pogląd wyrażony został również w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 17 stycznia 2018 roku, sygn. I ACa 1439/17, który stwierdził, że „Zgodnie z powołanym już art. 69 prawa bankowego bank oddaje do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych,

a kredytobiorca zobowiązuje się do ich zwrotu wraz z odsetkami oraz zapłaty prowizji. Nie oznacza to jednak, jak chce skarżący, że w razie wzajemnego zwrotu świadczeń bank zobowiązany jest zwrócić spłaconą już część kredytu. Udzielenie kwoty kredytu jest świadczeniem banku i w sytuacji zwrotu świadczeń to on powinien otrzymać całą świadczoną kwotę a nie zwracać to, co zdążył kwestionujący umowę klient uiścić w ramach spłaty.”. Z kolei w wyroku Sądu Apelacyjnego

w Białymstoku z 9 września 2019 roku, sygn. I ACa 448/19, zostało wskazane, że o niezasadności roszczenia kredytobiorców o zwrot kwot, które nie przekraczają kwoty im wypłaconej, przesądza brak wzbogacenia po stronie banku.

Stąd też świadczenia pieniężne w walucie polskiej ze strony powodów na rzecz pozwanego mają swoją podstawę prawną i nie stanowią nienależnego świadczenia do momentu, w którym nie przekroczyłyby swoją wysokością kwot, które powodowie otrzymali od pozwanego. W dacie zamknięcia rozprawy taka sytuacja jeszcze nie nastąpiła ani w przypadku kredytu nr (...) z 15 marca 2006 r., ani w przypadku kredytu nr (...) zmienionego aneksem nr 1 z 8 lipca 2008 r.

Podkreślenia wymaga, że uwzględnienie żądania zwrotu świadczeń spełnionych w złotych polskich nie mogłoby nastąpić nawet przy przyjęciu, w ślad za poglądami doktryny, tezy o całkowitej odrębności i samodzielności wzajemnych roszczeń stron nieważnej umowy o zwrot spełnionych przez każdą ze stron świadczeń. O ile uzasadnienie dla takiej odrębności istnieje w przypadku konieczności zwrotu wzajemnych świadczeń różnego rodzaju (choćby ze względu na potencjalną niemożliwość jednego ze świadczeń), to nie wydaje się istnieć w sytuacji, w której świadczenia obu stron miały charakter pieniężny, a co więcej – były ukształtowane w nieważnej umowie oraz aneksie jako odpowiadające sobie świadczenia określonych kwoty i ich późniejszy zwrot.

Wskazać należy, że aneks umożliwiający spłatę kredytu nr (...)

w walucie CHF oraz postanowienie aneksu nr 1 do umowy nr (...)

z 8 lipca 2008 r., na mocy którego nastąpiło przewalutowanie kwoty kredytu z PLN na CHF wywołałyby zamierzone skutki tylko w sytuacji, gdyby salda kredytów zostały wyrażone w walucie CHF. Natomiast w przedmiotowych umowach salda kredytów nigdy nie były i nie mogły być wyrażone w walucie obcej. W związku z tym po stronie pozwanego powstał obowiązek zwrotu kwoty 54 780,29 CHF. Na powyższą kwotę składała się kwota: 36 348,13 CHF, którą powodowie do dnia wniesienia pozwu zapłacili z tytułu spłaty kredytu nr (...), tj. kwotę 10 033,06 CHF oraz z tytułu spłaty kredytu nr (...), tj. kwotę 26 315,07 CHF. Powodowie pismem z 12 lipca 2017 r. wezwali bowiem pozwanego do zapłaty ww. kwoty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, które zostało odebrane przez pozwanego w dniu 14 lipca 2017 r. W związku z tym odsetki od powyższej kwoty Sąd zasądził od dnia 22 lipca 2017 r., tj. od dnia następnego po dniu, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Pismem z 9 maja 2019 r. powodowie rozszerzyli powództwo i wnieśli dodatkowo o zasądzenie od pozwanego kwot: 5 203,87 CHF z tytułu spłaty kredytu nr (...) oraz kwotę 13 228,38 CHF z tytułu spłaty kredytu nr (...), przy czym wnieśli o zasądzenie odsetek od 21 lipca 2017 r.

W ocenie Sądu nie było podstaw do zasądzenia odsetek od tej daty. Pismo rozszerzające powództwo pozwany otrzymał dopiero 9 maja 2019 r. na rozprawie, zatem należało uznać, że pozwany pozostawał w zwłoce dopiero od 10 maja 2019 r., tj. od dnia następnego po dniu, w którym otrzymał pismo z rozszerzeniem powództwa. Roszczenie odsetkowe w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu,

o czym orzeczono w punkcie III sentencji wyroku. W tym miejscu należy wyjaśnić, że Sąd orzekając o dacie odsetek zasądził odsetki od dnia 10 maja 2017 r., zamiast od 10 maja 2019 r. Stwierdzić należy, iż błąd ten nie może być przedmiotem sprostowania, jako oczywista omyłka pisarska, gdyż zmiana wysokości odsetek prowadziłaby do merytorycznej zmiany rozstrzygnięcia, która w ramach sprostowania orzeczenia jest niedopuszczalna.

Roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy. Zgodnie z regulacją art. 455 k.c., jeśli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

W pozostałym zakresie żądania powodów zostały oddalone – tj. w zakresie żądania pierwotnie sformułowanego jako żądania głównego, a mianowicie żądania zwrotu kwot wyrażonych w PLN. Tak jak już wcześniej wskazano, powodowie nadal są zobowiązani wobec pozwanego do zwrotu uzyskanych kwot z tytułu udzielonych kredytów. W związku z tym powództwo w zakresie ostatecznego żądania zapłaty kwoty 271 382,33 zł podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie III sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Porównując dochodzone pozwem roszczenia przez powodów w stosunku do zasądzonych wyrokiem należy stwierdzić, że powodowie ulegli swoim żądaniu

w połowie. W związku z czym Sąd wzajemnie zniósł poniesione koszty.

Z tych też względów Sąd w punkcie IV sentencji wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powodów poniesione przez nich koszty postępowania w kwocie 11 817 zł, na które składały się: opłata od pozwu w kwocie 1 000 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 10 800 zł. Ten ostatni składnik kosztów Sąd ustalił na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.).

W punkcie V wyroku obciążył powodów obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w wysokości 10 800 zł oraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Zaś w punkcie VI sentencji wyroku, nakazał pobrać od powodów na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 6 564,44 zł tytułem nieuiszczonych wydatków.

Sędzia del. Barbara Pysz-Kędzierska

ZARZĄDZENIE

(...)

Sędzia del. Barbara Pysz-Kędzierska